

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัจจุบัน

การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า ต้องอาศัยกลังคนเป็นปัจจัยสำคัญ โดยที่กลังคนเหล่านั้นต้องเป็นคนที่มีคุณภาพ ซึ่งคุณภาพของคนขึ้นอยู่กับการศึกษา (ไฟจิตรา เอื้อทวีกุล, 2522) ถ้าประเทศไทยมีพลเมืองที่ได้รับการศึกษาเป็นล้วนๆ แล้วประเทศไทยนี้ก็สามารถพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว การศึกษาเป็นบันไดขึ้นแรกที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ ความเข้าใจและความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ (อัจฉรา สุขารมณ์, 2530) เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในทุกประเทศว่า การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพชีวิต (สานักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2529) ทั้งใช้ในการวัดระดับการพัฒนาประเทศ และการวัดความเจริญของชาติต่าง ๆ ตามหลักสากล ถือเป็นมาตรฐานการศึกษาเป็นเกณฑ์ (เกษม ศิริสัมพันธ์, 2525) การศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของการพัฒนาสังคมทุกด้าน การพัฒนาประเทศจะมีผลและมีประสิทธิภาพไม่ได้ หากไม่พัฒนาคน หรือพัฒนาทรัพยากรัฐมนตรี มนูษย์ เป็นองค์ประกอบสำคัญของสังคม ถ้าไม่พัฒนาองค์ประกอบสำคัญอันนี้แล้ว การพัฒนาด้านอื่นคงจะไม่ได้รับผลลัพธ์เรื่องแน่นอน (เมธี ปิยะคุณ, 2532)

จากความสำคัญของการศึกษาดังกล่าว รัฐบาลจึงได้จัดการศึกษาออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอุดมศึกษา และการศึกษานอกโรงเรียน ในระดับการศึกษา 4 ระดับนี้ ระดับมัธยมศึกษาเป็นระดับที่อยู่กึ่งกลางระหว่างประถมศึกษากับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาให้กับเยาวชน อายุระหว่าง 12 – 16 ปี อันเป็นวัยที่อยู่ระหว่าง

การเปลี่ยนจากวัยเด็กเป็นวัยผู้ใหญ่ ดังนั้นการจัดการศึกษาระดับนี้ จึงถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นหัวเรื่องทั่วต่อของนักเรียนที่ต้องตัดสินใจเลือกการดำเนินชีวิตอย่างไรต่อไป เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาแล้ว อนึ่งก้าวลงคนที่ได้จากการผลิตของการศึกษาระดับมัธยมศึกษา เป็นก้าวลงคนกึ่งทักษะ (Semi - Skill Labour) อันเป็นก้าวลงสู่ในการพัฒนาประเทศที่ต้องการคนระดับกลาง หากการจัดการศึกษาระดับนี้มีประสิทธิภาพ ก็จะสามารถผลิตประชากรที่มีคุณภาพออกมายได้ เช่นเดียวกับการพัฒนาประเทศทุกสาขาอาจจะเจริญก้าวหน้า และดำเนินไปได้ราบรื่น (กระทรวงศึกษาธิการ และ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2523)

ปัจจุบันกรมสามัญศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบ ในการจัดและส่งเสริมการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา โดยมีโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดกระจายอยู่ทั่วประเทศ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค (กรมสามัญศึกษา กองแผนงาน, 2529) ซึ่งกรมสามัญศึกษาได้พยายามจัดการศึกษาในระดับนี้ให้เจริญก้าวหน้าและทั่วถึงทั้งยังได้พยายามแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ลุล่วงตลอดมา แต่อย่างไม่หยุดในระดับที่น่าพอใจ โดยเฉพาะปัญหานี้ด้านคุณภาพการศึกษาและประสิทธิภาพการบริหารงาน (สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา, ม.บ.พ.) จากการตรวจสوبคุณภาพการศึกษาของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ พบว่าคุณภาพของการศึกษา ในระดับมัธยมศึกษา ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2533) และสอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ซึ่งทำการประเมินคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ปีการศึกษาเดียวกัน (กรมสามัญศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์, 2533) ทั้งนี้อาจเกิดจากปัจจัยหลาย ๆ ด้าน เช่น ปัจจัยด้านตัวครู นักเรียน ผู้บริหาร การบริหารหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา บรรยายกาศในโรงเรียน และสภาพโรงเรียนที่แตกต่างกัน (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2531)

ตามนโยบายการปรับระดับคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานใกล้เคียงกันนั้น ได้มีการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 พบว่า โรงเรียนประสบปัญหาต่าง ๆ อาทิ (กรมสามัญศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์, 2531)

**บัญหาเกี่ยวกับ การนำไปใช้ เช่น ครูไม่เข้าใจความต้องการของหลักสูตร
ครุขาดความสามารถเฉพาะด้าน**

บัญหาเกี่ยวกับการประเมินผล เช่น ครูไม่เข้าใจระเบียบวิธีการประเมินผลตามแนว
การใช้หลักสูตร บัญหาเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติการสอนของครู เช่น ครูยังไม่เปลี่ยนแปลง
พฤติกรรม ครูยังเป็นศูนย์กลางการเรียนการสอนครุขาดเทคนิคการสอนใหม่ ๆ

**บัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียนการสอน เช่น การขาดแคลนอุปกรณ์การสอนที่ต้องการ
ไม่มีแผนการใช้อุปกรณ์ร่วมกัน**

บัญหาเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่ทางการเรียนของนักเรียนต่า

จากผลการวิเคราะห์สาเหตุของบัญชาจารายการความต้องการจะเป็นทาง
การศึกษาของเขตการศึกษา 1 (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1, 2535)
พบว่า สาเหตุที่ทำให้ผลลัพธ์ที่ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับต่า โดยเฉพาะวิชาหลัก เช่น
วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษหรือแม้แต่วิชาศิลปศึกษามีสาเหตุหลายประการ
ด้วยกัน ได้แก่ 1. บุคลากร เป็นบัญชาเกี่ยวกับผู้บริหาร ครูและผู้ปกครองนักเรียน เริ่มตั้งแต่
การที่ผู้บริหารขาดการนิเทศติดตามผลให้ความสนใจงานด้านวิชาการ และจัดงบประมาณสนับสนุน
ทางด้านนี้น้อย การเสริมแรงและสร้างขวัญกำลังใจ ยังขาดประสิทธิภาพ อีกทั้งยังมีความเข้าใจ
หลักสูตรไม่เพียงพอ ทางด้านตัวครูเองก็มีบัญชาที่ไม่ถูกนัดในวิชาที่สอนเฉพาะบางวิชาในโรงเรียน
 เพราะบุคลากรไม่เพียงพอ ไม่เข้าใจหลักสูตร ไม่ใช้แผนการสอน เพราะไม่มีการทำแผนการสอน
 ครูมีจำนวนควบคุมที่มาก ขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ประกอบกับครูเองก็ยังขาดทักษะ
 ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ ในการที่เกี่ยวข้องกับผู้ปกครอง
 ก็มักจะบังคับให้ลูกเรียน ขาดการประสานงานกับทางโรงเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ
 จึงขาดการเอาใจใส่ 2. การบริหารหลักสูตร ปรากฏว่ายังมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรไม่ทั่วถึง
 และไม่สอดคล้องกัน เอกสารหลักสูตรไม่เพียงพอ 3. การติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร
 ไม่มีมาตรฐาน และวิธีประเมินไม่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร นอกจากนี้บัญชาความ
 ต้องการด้านอื่น ๆ หรือสภาพแวดล้อมของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนก็แตกต่างกันออกไป การที่

คำปรึกษาหารือ การเสนอแนะแนวทางสำหรับการแก้ปัญหา ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือดูแลในด้านต่าง ๆ กระทำได้ยากลากจากขึ้นและได้ผลไม่ดีเท่าที่ควร ศึกษานิเทศก์เองก็ไม่สามารถวิเคราะห์ และเข้าใจปัญหาที่หลากหลายเหล่านี้ได้ถ่องแท้ เป็นผลให้การดำเนินการนิเทศและการนิเทศภายนอกมีบรรลุผลลัมกทีดังบรรณนา ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมิน การปฏิบัติงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 1 ตามความเชื่อ จุดเน้นและสิ่งละอันพันละน้อยของกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2534 ซึ่งประเมินโดยหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 เช่นเดียวกันพบว่า โรงเรียนมีการดำเนินการนิเทศภายนอก ได้ประสิทธิภาพไม่เท่าเทียมกัน (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1, 2535) เพื่อให้ปัญหาและอุปสรรคเหล่านี้ได้รับการแก้ไข กรมสามัญศึกษา จึงได้กำหนดนโยบาย การพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) ไว้ 8 ข้อ ดังต่อไปนี้(กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา, 2534)

1. นายด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคล
2. นายด้านการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
3. นายด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. นายด้านเครือข่ายการเรียนรู้
5. นายด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ
6. นายด้านพัฒนาครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา
7. นายด้านการบริหารและการระดมสรรงานกลังเพื่อจัดการศึกษา
8. นายด้านระบบสารสนเทศเพื่อการพัฒนาการศึกษา

นอกจากนี้ กรมสามัญศึกษาได้ประกาศทิศทางในการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา ตามความเชื่อของกรมสามัญศึกษาไว้เป็นแนวทาง ในการปฏิบัติงานของโรงเรียน และหน่วยงานเพื่อดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. กรมสามัญศึกษาเชื่อว่านักเรียนเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา
2. กรมสามัญศึกษาเชื่อว่าบรรยายกาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีของโรงเรียนจะช่วย

เสริมสร้างความคิด จิตใจ และคุณธรรมอันพึงประสงค์ได้

3. กรมสามัญศึกษา เชื่อว่าโรงเรียนที่ต้องไม่แบกรถออกจากชุมชน

4. กรมสามัญศึกษา เชื่อว่าการร่วมให้คำปรึกษา การมีสวัสดิการจะทำให้การปฏิบัติงานเป็นระสิติภาพสูง จึงมุ่งให้มีการนิเทศ ติดตามผลและการสนับสนุน

จากนโยบายด้านพัฒนาครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา นายนายด้านการบริหาร และการระดมสรรพกำลัง เพื่อจัดการศึกษาและความเชื่อของกรมสามัญศึกษาข้อที่ 4 ได้กำหนดให้มีมาตรการ เร่งพัฒนาและสนับสนุนส่งเสริม การนิเทศการศึกษา การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งแต่เดิมเรามักเข้าใจกันว่า การนิเทศการศึกษาเป็นหน้าที่ของศึกษานิเทศก์และผู้บริหารเท่านั้น ครูไม่มีหน้าที่นิเทศการศึกษาจึงเป็นเหตุให้ผลการเรียนการสอน หรือผลรวมของงานด้านวิชาการ ของโรงเรียนไม่ประสบผลลัพธ์ที่ควร แต่ในปัจจุบันงานนิเทศการศึกษามีความสำคัญมากขึ้น เพราะความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางการศึกษา ตลอดจนการขยายตัวด้านขนาดของโรงเรียน ทำให้บุคลากรในโรงเรียน มีจำนวนเพิ่มขึ้นกว่าแต่ก่อนมาก many ดังนั้นการนิเทศ การศึกษาโดยศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารการศึกษาจึงไม่เพียงพอ ด้วยเหตุนี้การจัดการนิเทศ การศึกษาจากภายในโรงเรียน จึงมีความสำคัญมากกว่า เพราะผู้ท้าทายที่นิเทศเป็นผู้ที่อยู่ในโรงเรียนตัวเองอยู่แล้ว และมีความใกล้ชิดกับครูและนักเรียนมากกว่าผู้อื่นย่อมจะมองเห็นปัญหา และถูกทางที่จะนิเทศการศึกษาให้ได้รับผลดีที่สุด (วาระที่ บุญสวัสดิ์, 2528) ซึ่งวิธีการนี้เรียกว่า "การนิเทศภายในโรงเรียน"

การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการนิเทศโดยบุคลากรในโรงเรียนเอง ผู้นิเทศอาจได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาและหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ที่โรงเรียนคัดเลือก หรือแต่งตั้งขึ้น การนิเทศภายในที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดนี้จะต้องกระทาอย่างมีขั้นตอน และกระบวนการ และเมื่อนิเทศแล้วจะต้องได้ผลตามจุดมุ่งหมายของการนิเทศซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของการนิเทศ 4 ประการ คือ (อารียา สุทธิวิสัย, 2528)

1) พัฒนาคน การนิเทศการศึกษาเป็นการทำค่าแนะนำช่วยเหลือ เมื่อนิเทศแล้ว บุคลากร ให้ห่วงใยงานได้รับความรู้ และมีความสามารถ ในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

- 2) พัฒนางาน การนิเทศการศึกษา เป็นการสร้างสรรค์ วิธีทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 3) ประสานสัมพันธ์ การนิเทศการศึกษาเป็นการร่วมมือ สร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน
- 4) การสร้างขวัญและกำลังใจ การนิเทศการศึกษา เป็นการสร้างความมั่นใจ ความสบายนิยมและการทำงาน
- นอกจากนี้ การนิเทศภายในโรงเรียน จะช่วยให้เกิดผลดีในการดำเนินงานของโรงเรียนหลายประการ ดือ
- 1) เป็นการส่งเสริมกำลัง ของศึกษานิเทศก์และผู้บริหารการศึกษา ซึ่งไม่พอที่จะนิเทศการศึกษาได้อย่างทั่วถึง
 - 2) การนิเทศโดยบุคลากรของโรงเรียนเองนั้น ผู้นิเทศเป็นผู้ใกล้ชิดกับปัญหาที่มีอยู่ในโรงเรียน ย่อมเป็นผู้รู้ปัญหาได้ดีและแก้ปัญหาได้ตรงจุดกว่าการที่จะให้คณาจารย์ภายนอกมา尼เทศ
 - 3) ผู้นิเทศในโรงเรียน มีความดุ้นเดียงกับครูอยู่แล้ว ทำให้บรรยายกาศในการนิเทศ ทำได้อย่างเป็นกันเอง ไม่ต้องเสียเวลาสร้างความคุ้นเคย เมื่อนศึกษานิเทศก์หรือผู้บริหารภายนอกโรงเรียน
 - 4) ผู้นิเทศสามารถจะติดตามการปฏิบัติงาน หรือผลการนิเทศได้ตลอดเวลา เพราะอยู่ใกล้ชิดกัน สามารถทำให้งานดำเนินไปถึงจุดมุ่งหมาย โดยไม่ขาดความต่อเนื่อง จากการสำคัญของการนิเทศภายใน และสภาพปัจจุบันและปัญหาดังที่ได้กล่าวมาแล้ว จึงเห็นว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นเรื่องที่มีความจำเป็น และเป็นความต้องการที่จะจัดให้มีขึ้นภายในโรงเรียนให้ด้วยมีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะเป็นศึกษานิเทศก์ กรรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 มีหน้าที่รับผิดชอบงานนิเทศการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน จึงมุ่งสนับสนุนศึกษาหารือวิธีการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนที่จัดนิเทศภายในให้มีระบบและมีประสิทธิภาพเพื่อเสนอแนะ และนำไปเป็นแบบอย่างให้กับโรงเรียนที่ยังจัดดำเนินการนิเทศภายในได้น่าประสบผลสำเร็จ

เท่าที่ควร อันจะส่งผลให้โรงเรียนดำเนินการนิเทศภายนได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ยอมกัน เพื่อส่งผลต่อการจัดการศึกษาและคุณภาพการศึกษาต่อไปด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา การดำเนินการนิเทศภายนที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1
2. เพื่อศึกษาปัญหา ในการดำเนินการนิเทศภายนที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1

ข้อปัญหาสาหรับการวิจัย

1. การดำเนินการนิเทศภายนที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 มีการดำเนินการอย่างไร
2. การดำเนินการนิเทศภายนที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 มีปัญหานในการดำเนินการอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการดำเนินการนิเทศภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ของโรงเรียนที่มีผลการประเมินการดำเนินการนิเทศภัยสูงกว่าค่าเฉลี่ยของเขตการศึกษา 1 ซึ่งประเมินโดยหน่วยศึกษานิเทศกรรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 ในปีการศึกษา 2534 จำนวน 31 โรงเรียน

2. การดำเนินการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนแม้ยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 ยึดแนวทางการนิเทศภายใน ตามคู่มือการปฏิบัติงานตามความเชื่อและจุดเน้นของกรมสามัญศึกษา ใจความเชื่อข้อที่ 4 เรื่อง การนิเทศติดตามและสนับสนุน (กรมสามัญศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์, 2531) ซึ่งครอบคลุมเรื่องต่อไปนี้

2.1 การจัดโครงสร้างการนิเทศภายใน

2.1.1 การจัดโครงสร้างระดับโรงเรียน

2.1.2 การจัดวางตัวบุคลากร

2.1.3 การจัดระบบการนิเทศ

2.2 การจัดระบบบริหารให้เอื้อต่อการนิเทศ

2.2.1 การกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากร

2.2.2 กระบวนการนิเทศ

2.2.3 การกำหนดงบประมาณ

2.3 การดำเนินงานนิเทศภายใน

2.3.1 การวางแผนการนิเทศ

2.3.2 การดำเนินการ

2.3.3 การประเมินผล

2.4 ปัญหานิเทศดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน

2.4.1 ปัญหานิการจัดโครงสร้างการนิเทศภายใน

2.4.2 ปัญหานิการจัดระบบบริหารให้เอื้อต่อการนิเทศ

2.4.3 ปัญหานิการดำเนินงานนิเทศ

3. การศึกษาเอกสาร

เอกสารที่ใช้ศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนแม้ยมศึกษาของโรงเรียนที่มีผลการประเมินการดำเนินการนิเทศภายในสูงกว่าค่าเฉลี่ยของเขตการศึกษา 1 นั้น เป็นเอกสารทางวิชาการเฉพาะที่มีในปีการศึกษา 2534 เอกสารดังกล่าว ได้แก่

- 3.1 โครงการ/แผนการปฏิบัติงาน
- 3.2 รายงานผลการปฏิบัติงานประจำเดือน
- 3.3 สมุดบันทึกการประชุม
- 3.4 สมุดนิเทศการศึกษา
- 3.5 สมุดเยี่ยม
- 3.6 โครงการสอน/แผนการสอน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผลจากการวิจัย จะเป็นข้อมูลให้โรงเรียนแม่รยมศึกษา ได้พัฒนาการดำเนินการนิเทศภัยในโรงเรียนแม่รยมศึกษา ให้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผลจากการวิจัย จะเป็นประโยชน์ต่อการสนับสนุนนักศึกษาในการปรับปรุงและส่งเสริมการนิเทศภัยในโรงเรียนแม่รยมศึกษา ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

คานิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การดำเนินการนิเทศภัยในที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง การปฏิบัติตามแนวทางการนิเทศภัยในตามคู่มือการปฏิบัติงานตามความเชื่อและจุดเน้นของกรมสามัญศึกษา ในความเชื่อข้อที่ 4 เรื่องการนิเทศติดตามและการสนับสนุน ซึ่งครอบคลุมเรื่องการจัดโครงการสร้างการนิเทศภัยใน การจัดระบบบริหารให้เอื้อต่อการนิเทศและการดำเนินงานนิเทศภัยใน จนมีผลการประเมินการดำเนินการนิเทศภัยในสูงกว่าค่าเฉลี่ยของเขตการศึกษา 1

การดำเนินงาน หมายถึง วิธีการปฏิบัติงานนิเทศภัยในโรงเรียนแม่รยมศึกษาอย่างมีระบบ ประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินการ และการประเมินผล

โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 ที่มีผลการประเมินการดำเนินการนิเทศภัยในสูงกว่าค่าเฉลี่ยของเขตการศึกษา 1

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการและอาจารย์ใหญ่ ซึ่งดำรงตำแหน่งหัวหน้าสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 ที่มีผลการประเมินการดำเนินการนิเทศภัยในสูงกว่าค่าเฉลี่ยของเขตการศึกษา 1

ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูที่หัวหน้าที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 ที่มีผลการประเมินการดำเนินการนิเทศภัยในสูงกว่าค่าเฉลี่ยของเขตการศึกษา 1

เขตการศึกษา 1 หมายถึง เขตพื้นที่ที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษานิจังหวัดครบปูน นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร

การนำเสนอผลการวิจัย

ผู้วิจัยจัดลำดับขั้นตอนการเสนอ โดยแบ่งออกเป็น 5 บทดังนี้

บทที่ 1 กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 2 กล่าวถึงแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ความหมายของการนิเทศภัยในโรงเรียน
2. ความจำเป็นของการนิเทศภัยในโรงเรียน
3. จุดมุ่งหมายของการนิเทศภัยในโรงเรียน
4. หลักการนิเทศภัยในโรงเรียน
5. ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภัยในโรงเรียน

6. กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน
7. การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียน

บทที่ 3 กล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย
วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวม
ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 กล่าวถึงผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำเสนอ ในรูปแบบของคำอธิบาย
ประกอบตาราง

บทที่ 5 กล่าวถึงสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะในส่วนสุดท้าย
จะเป็นบรรณานุกรมและการค้นคว้า

ศูนย์วิทยทรัพยากร อุปกรณ์รวมทางวิทยาลัย